

Adelija ir Algirdas Drukteiniai

Adelija Mikštaitė-Drukteinienė – pedagogė, visuomenės veikėja, devintoji Simono Daukanto premijos laureatė, lituanistė, ilgametė Lenkimų Simono Daukanto vidurinės mokyklos (2001 m. reorganizuota į pagrindinę mokyklą, kuri veikė iki 2014 mokslo metų) lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja, čia veikusių įvairių organizacijų, meno saviveiklos kolektyvų, įgyvendintų projektų vadovė.

Gimė 1947 m. spalio 2 d. tuometinės Kretingos apskrities Lenkimų valsčiaus valstiečių šeimoje. 1954 m. pradėjo lankyti Lenkimų pradinę mokyklą. Nuo mažens buvo labai aktyvi, dalyvaudavo įvairiuose mokykloje veikusiuose būreliuose, organizacijose, joms vadovaudavo. Būdama maža pamėgo Lenkimų krašto liaudies dainas. Keletas jos kartu su V. Vaikutyte ir Sholaztina Vaikutiene įdainuotų dainų buvo užrašyta 1961 m. Lenkimuose vykstant Lietuvių kalbos ir literatūros instituto (dabar Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas) ekspedicijai. Šie muzikiniai įrašai saugomi Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto LTR fonde, yra paskelbti ir prienami kultūros paveldo portale „ePaveldas“ www.epaveldas.lt.

Baigusi vidurinę mokyklą Adelija pradėjo studijuoti tuometinio Šiaulių pedagoginio instituto (dabar Vilniaus universiteto Šiaulių akademija) Lietuvių kalbos ir literatūros fakultete. Baigus antrąjį kursą, sunkiai susirgo tėvelis, reikėjo padėti šeimai, todėl Adelija perėjo mokytis į Vilniaus valstybinio universiteto (dabar Vytauto Didžiojo universiteto švietimo akademija) neakivaizdinį skyrių ir pradėjo dirbti Rukų aštuonmetėje mokykloje mokytoja, pionierių vadove, vėliau, atsiradus galimybei, sugrįžo į Lenkimus ir čia veikusioje vidurinėje mokykloje įsidarbino lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja, daug metų vadovavo mokykloje veikusioms įvairioms organizacijoms, literatūrų, skaitovų, kraštotyrimų būreliams, rengdavo moksleivius

Adelija Mikštaitė-Drukteinienė. Nuotrauka iš A. Drukteinienės albumo

Lenkimų vidurinės mokyklos devintos abiturientų laidos (1964–1965 mokslo metai) auklėtiniai kartu su savo auklėtoja Genovaite Kurmiene (stovi pirmos eilės centre). Trečia iš dešinės – Adelija Mikštaitė. Fotoreprodukcija iš RKIC archyvo

rajoniniams ir respublikiniams dailiojo skaitymo, teminių rašinių konkursams, kraštotyrinių darbų apžiūroms ir kt. Nuo 1989 m. buvo mokyklos Daukantiečių bendruomenės vadovė. Prisidėjo prie muziejinės ekspozicijos atnaujinimo Simono Daukanto gimtosios sodybos klėtelėje Kalvių kaime (Skuodo rajono Lenkimų seniūnija).

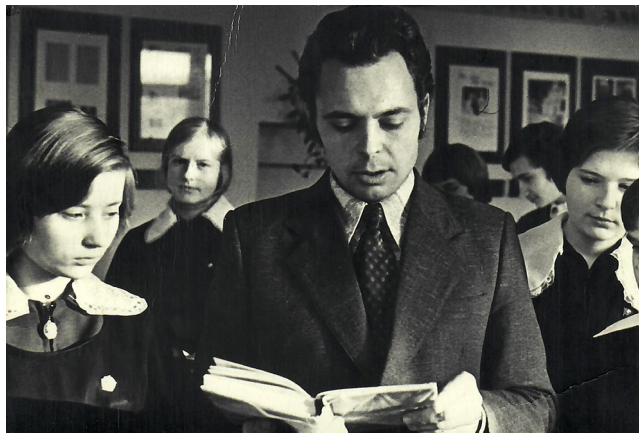
Sovietmečiu Adelija buvo apdovanota LTSR Švietimo žymūno ženklu, 1983 m. gavo Lietuvos TSR paminklų apsaugos ir kraštotyros draugijos centro tarybos padėką už aktyvią kraštotyrinę veiklą.

Dirbdama mokykloje ji kūrė scenarijus Lenkimų vidurinės mokyklos, Lenkimų apylinkės įstai-gų organizuotiems kultūros renginiams, S. Daukanto gimimo metinių sukakčių paminėjimams ir kt. 1998 m. parengė kraštotyrinį darbą „Lenkimų Simono Daukanto vidurinės mokyklos lietuvių kalbos vyresniosios mokytojos Adelijos Drukteinienės darbai, akinantys ugdytinius pažinti Daukantą, propaguoti Daukantą, mokytis iš Daukanto“, 2000 m. – „Simono Daukanto atminimo saugojimo Lenkimuose ir Kalviuose istorija“.

2002 m. žurnalo „Žemaičių žemė“ antrame numeryje paskelbtame straipsnyje „Etninės kultūros integravimo į švietimo sistemą praktika Skuodo rajono Lenkimų pagrindinėje mokykloje“ Adelija rašo:

„S. Daukanto vardas Lenkimų [...] mokyklai suteiktas 1993 metais. Dar prieš tai čia buvo pradėta organizuoti daukantietiška veikla. Mūsų „daukantietiu rieda“ – daukantietiškos veiklos mokykloje programa – visą vidurinės mokyklos (nuo 2001–2002 mokslo metų – pagrindinės) egzistavimo laiką buvo etninės kultūros integravimo į visą ugdymo procesą programa. Po to, kai ją sukūrėme, kasmet koreguodavome, tobulindavome. Parašėme „Daukantiečių istoriją“, „Simono Daukanto atminimo saugojimo Kalviuose, Lenkimuose istoriją“.

Daukantietiškos mokyklos interjeras, daukantiečių kambaras įrengimas, stendų apie daukantiečių darbus savo gimtąja kalba leidimas, lankstinukų pažinčiai su S. Daukantu, gidių, metraštininkų rengimas, S. Daukanto memorialinio muziejaus-klėtelės ekspozicijos, aplinkos tvarkymas, talkos Kalvių piliakalnyje, žmonių, kuriems reikia pagalbos, sodybose, S. Daukanto motutės, jo artimųjų kapų, jo paminklo priežiūros darbai, S. Daukanto specialiųjų pamokų penktokams, Daukanto skaitymų, Daukanto tako, daukantiečių krikštynų organiza-

Algirdas Drukteinis Lenkimų vidurinėje mokykloje tarp mokinių. Nuotrauka iš A. Drukteinienės albumo

vimo darbai – visa tai mūsų mokyklos daukantiečių darbai ir kartu jau mokyklos darbo tradicijos. Į juos įsikomponuoja ir etninė kultūra.

Daukantiečiai (gidai, S. Daukanto mokyklos mokytojai) mokėsi gimtojo krašto (Lenkimų) istorijos, ją pasakojo draugams, svečiams, išleido lankstinuką „Pažintis su S. Daukantu Kalviuose–Lenkimuose“.

Pasakojamojo ir dainuojamojo folkloro grupės savo programomis „Kou jauns pablūdīs, ni Pondėivs nesūdīs“ džiugino Lenkimų, Papilės, Kretingos gyventojus, supažindino juos su savo krašto papročiais, tradicijomis (programos scenarijai buvo kuriami iš S. Daukanto raštuose užrašytų pasakų, patarlių, priežodžių, dainų ir Lenkimuose surinktos tautosakos). [...]

Daukantiečiai mokėsi kalbėti ir rašyti žemaitiškai žodingųjų būrelyje. Prigimtąja kalba (žemaičių) mes grindėme daukantietišką veiklą. Organizavome žemaitiškas vakarones, pabuvimus, pasilinksminimus. Vienas iš daukantiečių krikštynų egzaminų – pakalbėti gražiai žemaitiškai (pasekti pasaką, papasakoti kokią istoriją, padeklamuoti ar kt.).

„Subruzdimuose“, skirtuose S. Daukantui, ir senieji, ir jaunieji mūsų gimtosios kalbos atstovai dainuodavo, pasakodavo žemaitiškai. Žodingieji pradinukams žemaitiškai sekė S. Daukanto užrašytas pasakas. Savo gimtąja kalba vaikai kūrė pasikalbėjimus S. Daukanto užrašytomis patarlėmis ir priežodžiais, bendraudavo švenčių metu. Mėginta žemaitiškai eiliuoti, kurti prozos kūrinius. Daukantiečių švenčių scenarijai buvo rašomi tik žemaitiškai. Žemaitiškai buvo sukurta ir daukantiečių bendruomenės programa „Daukantietiu rieda“. Daukantiečiai ir savo himną žemaitiškai giedoja.

Antrasis daukantiečių subruzdymas skirtas tradicijų, papročių puoselėjimui. Vasario mėnesį vyksta senolių darbų vakaronė, kurios metu ne tik prisimenami senieji darbai, bet ir mokomasi juos atlikti.

Pagaliau šv. Mišios ir Kalvarijos kalnų giedojimas S. Daukanto mirties dieną – taip pat mūsų mokykloje jau tradicija.

Dabar mokykla dešimtmetė [...]. Sumažėjo vaikų, klasių, susiaurėjo daukantiečių veikla, bet ji gyva. Ją tęsti žada žodgingieji daukantiečiai. Vaikai ir toliau norėtų mokytis pažinti iš jų krašto kilusį S. Daukantą, savo gimtinės istoriją, kalbą, tradicijas ir papročius, visa tai puoselėti ir propaguoti.

Manau, kad vaikai kalbėti savo gimtąja motinos kalba neturi gėdytis, pasipuošti tautiniais drabužiais – taip pat, pažinti savo kraštą, savo gimtinės istoriją privalo dar mokyklą lankydami... [...]

Lenkimai – nuošali, rami vieta, lenkimiškiai sėslūs. Čia iš senų senovės išlikęs parapijinės kultūros puoselėjimas. Lenkimiškiai kol kas nesako, kad reikia žemaičių kultūrą gelbėti, jie vis dar gyvena tos kultūros erdvėje – tai jų kasdienybė, nors ir gerokai pakeista ir keičiama laiko.“

Ištikimas Adelijos gyvenimo palydovas – iš Vilkyčių (Šilutės r.) kilęs jos vyras Algirdas Drukteinis. Daugelį metų jis Lenkimų vidurinėje mokykloje dirbo istorijos mokytoju, buvo moksleivių vienas

mylimiausių ir labiausiai gerbiamų šios mokyklos pedagogų, yra buvęs ir šios mokyklos direktorius. Jis, kaip ir jo žmona Adelija, buvo aktyviai įsijungęs į S. Daukanto atminimo puoselėjimo, išsaugojimo ir jo darbų populiarinimo veiklas, tad 2005 m. spalio 28 d. kartu su Adelija jis buvo apdovanotas Simono Daukanto premija už Simono Daukanto klėtelės ekspozicijos atnaujinimą, jos gidų rengimą, literatūrinių ir muzikinių kompozicijų kūrimą, ilgametį darbą puoselėjant S. Daukanto atminimą Lenkimų vidurinėje mokykloje, Skuodo rajone, į šį darbą įtraukiant mokyklos, seniūnijos kelių kartų bendruomenių narius.

Adelija ir Algirdas užaugino du jau mokykloje įvairiais talentais garsėjusius sūnus – Saulių ir Kęsutį. Abu buvo meistriškai įvaldę žodį, abu, baigę Lenkimų vidurinę mokyklą, studijavo Vilniaus universitete. Pirmasis pasirinko mediko profesiją, antrasis, kaip ir tėvelis, – istoriko.

Išėję į užtarnautą poilsį Adelija ir Algirdas Drukteiniai atsisveikino su Lenkima ir įsikūrė Vilniuje, kur gyvena ir dirba jų sūnus – gydytojas odontologas, endodontologas, mokslų daktaras (biomedicinos mokslo sritis, odontologijos kryptis), studentų gerbiamas pedagogas, Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Odontologijos instituto profesorius, įmonės SD ENDO vadovas Saulius Drukteinis. Čia skleidžiasi ir jų anūkų gyvenimai.